

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
Кафедра педагогіки та психології

*Лабораторні заняття з
дисципліни
«Психологічні особливості неповносправних»*

Розробник: доцент Баклицька О. П.

Лабораторне заняття

На тему: «Методи дослідження особистості з обмеженими можливостями»

Мета заняття: Ознайомитися і діагностувати структуру особистості неповносправного, та проаналізувати основні її компоненти.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: показники розвитку особистості неповносправного, її основні підструктури, критерії норми і патології, властивості характеру та темпераменту.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження особистості, її відхилень та методи їх визначення.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

Перше заняття:

1. Основні принципи відмежування психічної функції в нормі від патології
2. Поняття здоров'я і хвороби.
3. Типи психічного реагування на хворобу.
4. Діагностика структури особистості дитини з відхиленнями у розвитку.
5. Основні методи корекції акцентуацій характеру особистості.

Матеріали та обладнання:

- методика діагностики типу акцентуацій характеру особистості (К. Леонгард).

Лабораторне заняття

На тему: «Аналіз біологічних і соціальних факторів, що провокують аномальний розвиток особистості».

Мета заняття: проаналізувати біологічні та соціальні чинники, що провокують психосоматичні захворювання особистості.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: біологічні і соціальні фактори розвитку неповносправного, роль спадковості, соціального середовища в його формуванні.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження особистості та її відхилень, аналіз сімейних чинників та їх діагностику.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Спадковість як основний фактор впливу на здоров'я особистості.
2. Соціальне середовище та його вплив на формування особистості дитини.
3. Сім'я як основа виховання дитини з обмеженими можливостями.
4. Діагностика індивідуальних властивостей дитини з обмеженими можливостями.

Матеріали та обладнання:

- багатофакторний особистісний опитувальник FPI (модифікована форма В)

**Лабораторне заняття
на тему: «Система соціальних інститутів коректувальної
спрямованості та їх робота з дітьми, що мають особливі
можливості».**

Мета заняття: охарактеризувати соціальні інститути (сім'я, спеціалізовані навчальні заклади, санаторії та інш.), що надають допомогу неповносправним дітям.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу студенти повинні:

Знати: проаналізувати функції соціальних інститутів, показати їх роботу за кордоном та на теренах України.

Вміти: визначати основні напрямки роботи соціальних інститутів та робити їх порівняльний аналіз.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Інклюзивна освіта та її характеристика.
2. Розвиток інклюзивної освіти в західній Європі.
3. Розвиток інклюзивної освіти в Україні.
4. Моделі інклюзивної освіти.
5. Роль педагога у впровадженні інклюзивної освіти.

Матеріали:

- Конвенції про права дитини.
- Загальна декларація ООН про права дитини.
- Законодавча освітня база України.

Лабораторне заняття на тему: «Робота з сім'єю, що виховує дитину з обмеженими можливостями».

Мета заняття: проаналізувати роль сім'ї у формуванні особистості дитини, що має соматопсихологічні відхилення. .

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: спадкові і соціальні сімейні фактори розвитку неповносправного, роль спадковості сімейного середовища в його формуванні.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження особистості, та її відхилень, аналіз сімейних чинників та їх діагностику.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Типи сімей, в яких виховується дитина з особливими потребами.
2. Внутрішньо сімейний конфлікт і його причини.
3. Особливості поведінки матері.
4. Основні напрями психокорекційної роботи з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами.

Матеріали та обладнання:

- методика діагностики батьківського ставлення А. Я. Варги і В. В. Століна;
- методика діагностики рівня невротизації Р.І. Васермана.

Лабораторне заняття

на тему: Психологічна картина дітей з діагнозом ДЦП.

Мета заняття: проаналізувати біологічні та соціальні чинники, що провокують порушення опорно-рухового апарату, визначити форми ДЦП та їх клінічну картину, методи роботи з такими дітьми.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: біологічні і соціальні фактори появи захворювань опорно-рухового апарату, аналізувати психологічні особливості дітей з діагнозом ДЦП.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження особистості з діагнозом ДЦП

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Види порушень опорно-рухового апарату.
2. Розлади рухової сфери і емоційних функцій.
3. Мовні порушення при ДЦП.
4. Діагностика індивідуальних властивостей дитини з діагнозом ДЦП.
5. Фактори, які сприяють появі ДЦП.
6. Інтелектуальний дефект при ДЦП.

Матеріали та обладнання:

- багатофакторний особистісний опитувальник FPI (модифікована форма В);
- методика «Короткий орієнтований тест для визначення загальних розумових здібностей» Є. Вандерлінка.
- запитальник ПДО.

Лабораторне заняття

на тему: Психологічна діагностика дітей з діагнозом ЗПР.

Мета заняття: Проаналізувати і діагностувати структуру особистості з діагнозом ЗПР.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: особливості розвитку і поведінкових реакцій дітей з діагнозом ЗПР.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження рівня інтелекту, психологічні особливості їх структури, методи її діагностики та корекції.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Поняття затримки психічного розвитку як крайній варіант норми.
2. Причини затримки розумового розвитку
3. Порухення інтелектуальної і емоційно-вольової сфери особистості з діагнозом ЗПР.
4. Готовність дітей з діагнозом ЗПР до школи.
5. Корекційно-педагогічні засоби та основні психокорекційні методи рівня інтелекту та акцентуацій характеру особистості з діагнозом ЗПР.

Матеріали та обладнання:

- методика діагностики типу акцентуацій характеру особистості (К. Леонгард);
- «методика тест інтелектуального потенціалу» П. Ржичан.

Лабораторне заняття

на тему: «Специфіка дітей з діагнозом розумова відсталість».

Мета заняття: Ознайомитися і діагностувати структуру особистості дитини з діагнозом «розумова відсталість».

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: показники розвитку інтелектуальних функцій розумово відсталого дитини, психологічну структуру її особистості, глибину відхилень від норми, психокорекційні методи роботи з такою дитиною.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження рівня інтелекту та розробляти психокорекційні заходи.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Проаналізувати анатоμο-фізіологічні механізми інтелекту і основні закономірності його розвитку.

2. Рискрити головні причини інтелектуальних порушень.

3. Визначити основні проблеми соціалізації дітей з порушенням інтелекту.

Матеріали та обладнання:

- методика «Опитувач типу мислення» (Г. Резанкін);

- методика діагностики емоційного інтелекту (Н. Холл).

Лабораторне заняття

на тему: Психологічні зміни в структурі дітей аутистів - та методи їх дослідження.

Мета заняття: Ознайомитися з психологічними особливостями дитини - аутиста.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: фактори появи дітей з діагнозом «аутизм», психологічні особливості їх розвитку та поведінки, специфіку спілкування інтелектуальні особливості.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження дітей - аутистів, їх інтелектуальну сферу, особливості комунікацій

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

1. Клініко-психологічні ознаки дітей з діагнозом «ранній дитячий аутизм».

2. Порушення мовного розвитку дітей - аутистів.

3. Афективний контакт дітей - аутистів.

4. Риси особистості - аутиста.
5. Причини виникнення аутизму.
6. Основні методи корекції особистості аутиста.

Матеріали та обладнання:

- «Методика діагностики міжособистісних відносин» (Т. Лірі);
- «Методика самоактуалізації» (Е. Шостром)

Лабораторне заняття

на тему: «Особливості дітей з порушенням зору».

Мета заняття: Ознайомитися з видами порушення зору та факторами, що їх спричиняють

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: психологічні особливості дітей з порушенням зору: слабобачачих та незрячих.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження психологічних особливостей особистості, яка має проблеми з зором.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

Перше заняття:

1. Поняття зору та його гострота?
2. Прогресуючі і стаціонарні порушення зорового аналізатора.
3. Охарактеризувати групи дітей з порушеннями зору.
4. Причини виникнення зорових порушень?
5. Способи компенсації порушеного зору.

Матеріали та обладнання:

- «методика дослідження поза чуттєвих сприйнять, графічних символів» Дж. Райн
- методики діагностики психічних процесів дітей з порушення зорового аналізатора (методика дослідження процесів пам'яті, таблиці Шульте-Платонова, задачі Арнхейма)

Лабораторне заняття

на тему: «Психологічні особливості дітей з порушенням слуху».

Мета заняття: Ознайомитися з суб'єктивними та об'єктивними чинниками втрати слуху та індивідуально-психологічними властивостями особистості нечуючих дітей.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: психологічні особливості дітей з порушенням слуху.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження психологічних особливостей особистості, яка має проблеми зі слухом.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

Перше заняття:

6. Соціально-психологічна характеристика дітей з порушенням слуху.
7. Суб'єктно і об'єктивні фактори втрати слуху.
8. Комунікативні процеси у дітей з порушенням слуху.
9. Засоби корекції втраченого слуху.

Матеріали та обладнання:

- «методика діагностики емоційного інтелекту» Н. Холл»
- «модифікована карта особистості» К. Платонова.
- «методика діагностики реальної структури ціннісних орієнтацій особистості» С. Бубнова

Лабораторне заняття

на тему: «Реабілітаційна допомога дітям з обмеженими можливостями».

Мета заняття: Ознайомитися з основними проблемами освітньої установ і соціуму які займаються роботою з неповносправними дітьми.

В результаті засвоєння теоретичного матеріалу та використання методик психодіагностики студенти повинні:

Знати: психологічні особливості неповносправних дітей та методи їх реабілітації.

Вміти: використовувати спеціальні психологічні методики дослідження психологічних особливостей неповносправної особистості.

Питання підготовки студентів до лабораторного заняття:

Перше заняття:

10. Комплексна коректувальна допомога, максимальна реабілітація та інтеграція та умови їх використання.

11. Центри психолого-педагогічної діагностики та напрями їх роботи.

12. Поняття коректувального виховання.

Друге заняття:

13. Основні напрями коректувальної роботи.

14. Комплексні реабілітаційні програми.

15. Основні напрями роботи соціального педагога.

Матеріали:

- «Дослідження особливостей дитини з діагнозом «аутизм» та розробка методів його корекції»

- «Розробка програми психолого-педагогічної реабілітації дитини з затримкою психічного розвитку».